อวัจนภาษาของคู่พระนางในนวนิยายพาฝัน

Non-verbal Language of the Major Character in Romance novels

วรางคณา เสนสม[1]

Warangkana Sensom

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษานวนิยายออนไลน์ที่มีผู้อ่านมากที่สุดใน http://my.dek-d.com/in-tuon55/writer/ ซึ่งเป็นบล็อกของนักเขียน นามปากกา บุษบาพาฝัน ได้แก่ เรื่อง เล่ห์สวาททาสรัก โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการใช้อวัจนภาษาของคู่พระนาง ในนวนิยายพาฝัน เรื่อง เล่ห์สวาททาสรัก ผลการศึกษาปรากฏว่า การใช้อวัจนภาษาในนวนิยาย พาฝัน มี 7 ประเภท ได้แก่ เทศภาษา เป็นการแสดงระยะห่างระหว่างบุคคล กาลภาษา เป็นการแสดงสภาพวันเวลา เนตรภาษา เป็นการใช้ดวงตาเป็นสื่อในการบอกความหมาย สัมผัสภาษา เป็นการใช้สัมผัสด้วยส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย อาการภาษา เป็นการแสดงอารมณ์และความรู้สึกนึกคิด วัตถุภาษา เป็นการใช้และเลือกวัตถุสิ่งของมาใช้เพื่อแสดงให้ทราบความหมาย และปริภาษาเป็นการใช้น้ำเสียงประกอบการพูด นอกจากนั้นในบางบริบทยังปรากฏอวัจนภาษาแบบผสมผสาน คือ มีอวัจนภาษามากกว่า 1 ประเภท โดยในบทสนทนา บทบรรยาย บทพรรณนา และเรื่องราวของตัวละครมักใช้อวัจนภาษาเพื่อช่วยในการดำเนินเรื่อง เหตุการณ์ อารมณ์ความรู้สึกนึกคิด เพื่อให้ผู้อ่านเกิดจินตภาพและอารมณ์คล้อยตามเกิดอรรถรส ในการอ่านมากยิ่งขึ้น ซึ่งจากนวนิยายของ บุษบาพาฝันพบสัมผัสภาษาและอาการภาษาเป็นส่วนใหญ่ เพราะเน้นเรื่องความสัมพันธ์ และความรักของคู่พระนางเป็นหลัก

คำสำคัญ : อวัจนภาษา, คู่พระนาง, นวนิยายพาฝัน

Abstract

This study selected novels online as having the most read blogs about the writings of Busabapafun (http://my.dek-d.com/intuon55/writer/). The objective of this project was to observe the major character's use of non-verbal language in the author's romance novels. Seven categories have been chosen for study; Peoxemics, the distance between individual performances even in the day time, Chonemics, the date and time, Oculesics, used as a medium for the eyes, Haptics, used in contact with parts of the body, Kinesics, the expression of emotions, Objectics, the choice and use of materials used to indicate meaning, and Vocalics, the tone of the speech.. In conversation and stories, the characters often use non-verbal emotional events to assist in the

---

[1] นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

execution of wills; this is intended to put the reader in an imaginary and amenable mood making it even more enjoyable to read. In Busabapafun novels it is often found that the languages are haptics and kinesics, These portray the relationship and love of the major character.

Keywords : non-verbal language, major character, romance novels

บทนำ

การสื่อสาร เป็นกระบวนการของ การถ่ายทอดสารจากบุคคลฝ่ายหนึ่งโดยมี ผู้ส่งสารและผู้รับสาร แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ วัจนภาษา คือ การสื่อความหมาย โดยใช้ภาษาพูดหรือภาษาเขียน และอวัจนภาษา คือ การสื่อความหมายโดยไม่ใช้คำพูด หรือตัวอักษร วัจนภาษาและอวัจนภาษาจึงมีความสัมพันธ์กันเพราะเมื่อมนุษย์พูดคุยโดยใช้ วัจนภาษา อวัจนภาษาก็ปรากฏขึ้น เช่น พยักหน้า ส่ายศีรษะ การใช้สายตา หรือการสื่อสารที่เข้าใจกันได้โดยไม่ใช้วัจนภาษา (สวนิต ยมาภัย. 2526 : 23)

นวนิยาย คือ เรื่องสมมติ (fiction) ที่เขียนเป็นร้อยแก้ว เน้นความสมจริงตาม เค้าโครงเรื่อง มีจุดมุ่งหมายเพื่อความบันเทิง จรรโลงใจผู้อ่าน มีตัวละครเหตุการณ์และปัญหาตามจินตนาการของผู้เขียน ถ่ายทอดความรู้สึกออกมาให้ผู้อ่านสะเทือนอารมณ์ (ประภาศรี สีหอำไพ. 2531 : 97) ส่วนนวนิยายพาฝัน ถูกจัดเป็นนวนิยายประเภทโรแมนติกหรือ ประเภทเรื่องรัก เช่น ความรักระหว่างชายหนุ่มกับหญิงสาว ซึ่งเป็นเรื่องที่มีผู้นิยมเขียน และนิยมอ่านกันมากที่สุด (เจือ สตะเวทิน. 2510 : 84) บุษบาพาฝัน เป็นนามปากกา ของสุชาดา ภู่แก้ว ชื่อเล่นว่า แดง เป็นนักประพันธ์นวนิยาย โดยนวนิยายที่ชอบประพันธ์มากที่สุดคือแนวโรแมนติก ดราม่า เคยเป็นครูสอนหนังสือที่โรงเรียนเอกชน และรับราชการในหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร ก่อนที่จะผันตัวเองมาทำธุรกิจส่วนตัว และเขียนหนังสือ มีเว็บบล็อกในไอดีของเว็บไซต์เด็กดี (www.Dek-D.com) ใช้ชื่อบุษบาพาฝัน/สร้อยอินทนิล ปัจจุบันทำงานเป็นนักเขียน (สถาพรบุ๊คส์ : 2558) ด้วยความนิยมในการอ่านนวนิยายประเภทพาฝัน ผลงานของบุษบาพาฝันจึงได้รับการตีพิมพ์เป็นรูปเล่มมากว่า 30 เล่ม อาทิ แผนร้ายกุศโลบายรัก เพลิงรักเพลิงเสน่หา พรางรักลวงใจ เล่ห์สวาททาสรัก ตำหนักรักข้ามภพ เกมร้ายพ่ายเกมรัก ร้อยเล่ห์มายารัก รอยแค้นแสนรัก รักร้อนซ่อนปมร้าว ฯลฯ

อวัจนภาษามักพบในงานเขียนประเภทนิยาย โดยสอดแทรกในการดำเนินเรื่อง เพื่อให้ทราบลักษณะของฉาก บรรยากาศ เวลา สถานที่ หรือสิ่งแวดล้อมในบริบทนั้น ๆ จึงสะท้อนให้เห็นว่าผู้รับสารสามารถเข้าใจเรื่องราวและเกิดจินตภาพตามได้แม้ไม่ต้อง มีการใช้ถ้อยคำใด ๆ โดยเฉพาะการอ่านวรรณกรรม ในปัจจุบันไม่จำเป็นต้องอ่านจากในหนังสือที่เป็นรูปเล่มเพียงอย่างเดียว เพราะด้วยเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าอย่างไร้พรมแดนในยุคโลกาภิวัฒน์ ทำให้เกิดนวัตกรรมการอ่านรูปแบบใหม่ คือ การอ่านออนไลน์จากผู้เขียนที่สามารถสร้างบล็อก (Blog) ได้เองในเว็บไซต์ที่เปิดโอกาสให้ผู้เขียนที่มีความสามารถหรือมีจินตนาการมาถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดผ่านตัวอักษรและเรื่องราวของตัวละคร จนได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้ศึกษาจึงสนใจ ที่จะศึกษาและวิเคราะห์การใช้อวัจนภาษาของ คู่พระนาง เพราะด้วยเนื้อหาที่มุ่งนำเสนอความรักของคู่ชายหญิง โดยคัดเลือกนวนิยายของบุษบาพาฝันที่มีผู้อ่านมากที่สุดในบล็อกงานเขียนของบุษบาพาฝัน คือ เล่ห์สวาททาสรัก เพื่อให้ทราบลักษณะการใช้อวัจนภาษาของคู่พระนาง ในนวนิยายพาฝัน ตลอดจนนำไปเป็นแนวทาง ในการศึกษาเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการใช้อวัจนภาษาของคู่พระนางในนวนิยายพาฝัน เรื่อง เล่ห์สวาททาสรัก ของบุษบาพาฝัน

วิธีการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาลักษณะการใช้อวัจนภาษาของคู่พระนาง ในนวนิยายพาฝันของบุษบาพาฝัน ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้สำรวจและคัดเลือกผลงานที่มีผู้อ่านมากที่สุดในบล็อกงานเขียนของบุษบาพาฝัน ได้แก่ เรื่อง เล่ห์สวาททาสรัก ซึ่งมีขั้นตอนการศึกษาดังนี้

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาคัดเลือกผลงานที่มีผู้อ่านมากที่สุดในบล็อกงานเขียนในนามของบุษบา พาฝัน ได้แก่ เรื่อง เล่ห์สวาททาสรัก และศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับนวนิยายและอวัจนภาษา เพื่อเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์และตีความ

2. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 ศึกษารายละเอียดและเนื้อหาของนวนิยาย เรื่อง เล่ห์สวาททาสรัก

2.2 วิเคราะห์ลักษณะการใช้อวัจนภาษาตามแนวคิดของสวนิต ยมาภัย (2526 : 41-48) ซึ่งแบ่งอวัจนภาษาออกเป็น 7 ประเภท คือ

1. เทศภาษา หมายถึง ภาษาที่ปรากฏขึ้นจากลักษณะของสถานที่ทำการสื่อสารกัน รวมทั้งระยะที่บุคคลทำการสื่อสารกันด้วย

2. กาลภาษา หมายถึง การใช้เวลาเพื่อแสดงเจตนาของผู้ส่งสารที่จะก่อให้เกิดความหมายเป็นพิเศษอย่างใด อย่างหนึ่งแก่ผู้รับสาร เช่น ยามกลางคืน ยามเช้า และการกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน เป็นต้น

1. เนตรภาษา หมายถึง การใช้ดวงตา หรือสายตาเพื่อสื่ออารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ความประสงค์และทัศนคติบางประการในตัวผู้ส่งสาร เช่น การค้อน การชำเลือง น้ำตาไหล เป็นต้น

2. สัมผัสภาษา หมายถึง การใช้สัมผัสด้วยส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เพื่อสื่อความรู้สึกและอารมณ์ รวมทั้งความปรารถนาที่ฝังลึกอยู่ในใจของผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร เช่น การกอด การลูบไล้ การแตะเบา ๆ เป็นต้น

3. อาการภาษา หมายถึง การใช้การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายเพื่อสื่อสาร เช่น การใช้มือ สีหน้า ท่าทาง เป็นต้น

4. วัตถุภาษา หมายถึง การใช้ และเลือกวัตถุสิ่งของมาใช้เพื่อแสดงให้ทราบถึงความหมายบางอย่าง เช่น การแต่งกาย เครื่องประดับต่าง ๆ เป็นต้น

5. ปริภาษา หมายถึง การใช้น้ำเสียงประกอบถ้อยคำที่พูดออกไป เช่น เสียงสูง – ต่ำ เสียงห้วน เสียงตะโกน เสียงที่ขาดเป็นห้วง ๆ เป็นต้น

2.3 เลือกศึกษาและวิเคราะห์อวัจนภาษาเฉพาะบริบทของคู่พระนาง

3. ขั้นนำเสนอข้อมูล

3.1 นำผลการวิเคราะห์ นำเสนอข้อมูลแบบพรรณนาวิเคราะห์ พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

3.2 สรุปผลการศึกษาและอภิปรายผล

ผลการศึกษา

การศึกษาอวัจนภาษาของคู่พระนาง ในนวนิยายพาฝัน สรุปตามแนวคิดของลักษณะ การใช้อวัจนภาษาของสวนิต ยมาภัย ได้ดังต่อไปนี้

<u>เทศภาษา</u>

เทศภาษา หมายถึง ภาษาที่ปรากฏขึ้นจากลักษณะของสถานที่ทำการสื่อสาร

<u>ตัวอย่างที่ 1</u>

มินตราเริ่มรู้สึกตัว ด้วยรู้สึกเย็น ที่ใบหน้าและหน้าอกที่เขาใช้ผ้าชุบน้ำไล้เบา ๆ เธอค่อย ๆ ลืมตาขึ้น และทันทีที่เธอเห็นหน้าเขาที่ก้มห่างอยู่เพียงแค่คืบ ก็ลุกพรวดขึ้นอย่างตกใจทันที (ข้อ

เสนอ. 2552 : 2)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นเทศภาษาแสดงระยะห่าง ของบุคคล คือ เธอเห็นหน้าเขาที่ก้มห่าง อยู่เพียง**แค่คืบ** ซึ่งเป็นการคาดคะเนระยะ ว่าอยู่ใกล้กันมาก จนเกิดอาการภาษาตามมา คือการลุกพรวดขึ้นอย่างตกใจ

ตัวอย่างที่ 2

รพีล้มตัวลงนอนเคียงข้างเธออีกครั้ง และกอดเธอไว้ มินตราเหมือนจะได้ไออุ่น จากกายเขาเพียงครู่ เธอก็หลับเงียบอยู่ใน อ้อมกอดเขา และเขาก็หลับสนิทลงจริง ทั้งที่ ยังกอดเธออยู่ (ความเข้าใจของมินตรา. 2552 : 4)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นเทศภาษา คือ **รพีล้มตัวลงนอนเคียงข้างเธออีกครั้ง** ประกอบกับมินตรารู้สึกได้รับไออุ่นจากอีกฝ่ายด้วยอ้อมกอด จึงยิ่งแสดงความใกล้ชิดของตัวละครที่สนิทแนบแน่นขึ้นอีก

ตัวอย่างที่ 3

เมื่อเธอเร่งฝีเท้าออกวิ่ง และแทบจะล้ำหน้าเขาไป เขาต้องรั้งกายเธอไว้ให้หยุดรอ

"มิน อย่า....มิน มิน หยุดก่อน"

(เสน่หา. 2552 : 13)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นเทศภาษา คือ **เมื่อเธอเร่งฝีเท้าออกวิ่ง และแทบจะล้ำหน้าเขาไป** แสดงระยะห่างของตัวละครที่อีกคนเกือบจะแซงหน้า ดังนั้นตัวละครจึงอาจอยู่ในระดับเดียวกันหรือใกล้เคียงกันมาก เพราะด้วยบริบทต่อมา ฝ่ายชายก็สามารถรั้งกายฝ่ายหญิงไว้ได้

กาลภาษา

กาลภาษา หมายถึง การใช้เวลา เพื่อแสดงเจตนาของผู้ส่งสาร ที่จะก่อให้เกิดความหมาย เป็นพิเศษอย่างใดอย่างหนึ่งแก่ผู้รับสาร เช่น ยามกลางคืน ยามเช้า และการกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 1

แสงสว่างยามเช้าลอดเข้ามา จากม่านบังตาสีขาว ทำให้ห้องสว่างเรืองขึ้น มินตรารู้สึกตัว และค่อย ๆ ลืมตา รู้สึกว่ามือของตัวเอง มีมือของใครจับอยู่ และรู้สึกอึดอัด เหมือนกับถูกรัดรึง จนต้องพยายามพลิกกาย

(ความเข้าใจของมินตรา. 2552 : 4)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่แสดงเวลาชัดเจน คือ **แสงสว่าง ยามเช้า** และลักษณะการเปลี่ยนแปลงของสถานที่อันเกิดจากแสงสว่างนั้น คือ **ทำให้ห้องสว่างเรืองขึ้น** เมื่อย้อนไปถึงสภาพก่อนหน้าที่ยังมืดอยู่

ตัวอย่างที่ 2

รพีปลุกให้มินตราตื่นแต่เช้ามืด พาสาวน้อยไปขี่จักรยานเล่น รอบ ๆ สวน ที่กว้างใหญ่ไพศาล พาเธอไปนั่งที่เนินเขาที่มีหญ้าขึ้นเขียวขจี ละอองหมอกที่ปกคลุมหุบเขา เหมือนทะเลหมอกลอยอ้อยอิ่ง งดงาม มินตราตื่นเต้นมากมายกับภาพตรงหน้า (หวานรัก. 2552 : 11)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นกาลภาษาแสดงเวลา คือ คำว่า **เช้ามืด** นอกจากนั้นในบรรยากาศของ**ละอองหมอกที่ปกคลุมหุบเขา** ก็เป็นกาลภาษาบอกสภาพภูมิอากาศในยามเช้าที่จะพบเห็นตามช่วงเวลา

ตัวอย่างที่ 3

ยามค่ำเมื่อพระอาทิตย์กำลังจะลับ ขอบฟ้า รพีพาเธอมายืนที่ระเบียง และส่ง กล้องถ่ายรูปให้ "ผมเพิ่งนึกได้ มินอยากถ่ายรูปมั้ย...อ่ะ ถ่ายภาพวิวสวย ๆ ไว้จ้ะ" (หวานรัก. 2552 : 11)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่แสดงเวลาชัดเจน คือ **ยามค่ำ** และการบรรยายลักษณะของ**พระอาทิตย์กำลังจะลับขอบฟ้า** ซึ่งเป็นสัญลักษณ์บ่งบอกเวลาเย็น ๆ หรือใกล้ค่ำ

เนตรภาษา

เนตรภาษา หมายถึง การใช้ดวงตา หรือสายตาเพื่อสื่ออารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ความ

ประสงค์และทัศนคติบางประการในตัวผู้ส่งสาร เช่น การค้อน การชำเลือง น้ำตาไหล เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 1

"จะไปบ้านมั้ยจะพาไป"

สายตาเธอมีประกายยินดีขึ้นทันที แต่แล้วก็เอ่ยออกมา

"เอ่อ...แต่ว่าอย่าเลยค่ะ ไปทำธุระของคุณดีกว่า" (มากรุงเทพฯ. 2552 : 6)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นเนตรภาษา คือ **สายตาเธอ มีประกายยินดีขึ้นทันที** แสดงลักษณะของแววตาที่มีความยินดีหรือดีใจ หลังจากได้ฟังประโยค ที่ต้องการได้ยิน

ตัวอย่างที่ 2

"ฮื่อ...เพราะครั้งแรกมันมีเซ็กส์เกิดขึ้นมาก่อน และผมก็ไม่ได้รักเขามาก่อน มันก็เลยไม่ต้องบอก มันเลยเวลาที่จะบอกไปแล้ว"

"แล้วกับมิน ไม่เลยเวลาที่จะบอก เหรอคะ" เธอถามเขาด้วยดวงตาที่ค้นหา ความจริง

"มิน...ผมอยากบอกคุณ ว่าผมทั้งรัก ทั้งเสน่หา ปรารถนาคุณจริง ๆ" (หวานรัก. 2552 : 11)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาเกิดขึ้นในข้อความที่ว่า **เธอถามเขาด้วยดวงตาที่ค้นหาความจริง** ซึ่งโดยปกติแล้วการถามต้องใช้ในกรณีเป็นคำพูด แต่ผู้เขียนใช้ดวงตาหรือเนตรภาษาในการสื่อสายตาแทนประโยคคำถามด้วยถ้อยคำเพื่อต้องการคำตอบ

ตัวอย่างที่ 3

เธอเพียงพยักหน้า แต่ดวงตาเธอยังเบิกค้างมองเขาด้วยสายตาประหวั่นพรั่นพรึง รพีจำต้องขับรถออกมาจากตรงนั้น และอยากให้ถึงกรุงเทพฯ เร็วที่สุด เขาปรายตามองเธอ ที่นิ่งเงียบอยู่ตลอดเวลา (เหตุเกิดขึ้นอีก. 2552 : 28)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นเนตรภาษา คือ **ดวงตาเธอยังเบิกค้าง มองเขาด้วยสายตาประหวั่นพรั่นพรึง** ทั้งนี้คำว่า "เบิกค้าง" เป็นอาการตกใจชั่วขณะ รวมทั้ง "ประหวั่นพรั่นพรึง" ที่แสดงลักษณะความกลัวหรือหวั่นเกรงกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นอกจากนั้นยังมีคำว่า **ปรายตา** คือแอบมองหรือเหล่มองเพื่อไม่ให้อีกฝ่ายรู้ตัวว่ากำลังมองอยู่

สัมผัสภาษา

สัมผัสภาษา หมายถึง การใช้สัมผัสด้วยส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เพื่อสื่อความรู้สึก และอารมณ์ รวมทั้งความปรารถนาที่ฝังลึกอยู่ ในใจของผู้ส่งสารไปยังผู้รับสาร เช่น การกอด การลูบไล้ การแตะเบาๆ เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 1

มินตราใจเต้นระทึกจนเหมือนมีกลองรัวเร้าอยู่ในอก เมื่อเขาก้มลงจูบอย่างดูดดื่มนิ่งนาน และเริ่มที่จะซุกไซ้ปลายจมูกโด่งแหลมลงบน ซอกคอเบา ๆ มือเลื่อนมาประคองแผ่นหลัง เธอไว้ ลูบไล้ระเรื่อยลงไปจนถึงเอว ปลดผ้า ผูกเอวบนเสื้อคลุมของเธอออกจากกาย เหลือเพียงชุดนอนสีชมพูอ่อนเนื้อละเอียดนุ่มเท่านั้น กายเธอสั่นสะท้านจนรพีรู้สึกเมื่อเขาเลื่อนมือโลมไล้

จากตัวอย่างบทพรรณนาของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นสัมผัสภาษาชัดเจน ได้แก่

ซุกไซ้ปลายจมูก โด่งแหลม ลงบนซอกคอเบา ๆ มือเลื่อนมาประคองแผ่นหลังเธอไว้ ลูบไล้ระเรื่อยลงไปจนถึงเอว กายเธอสั่นสะท้านจนรพีรู้สึกเมื่อเขาเลื่อนมือโลมไล้ (ไม่มีปาฏิหาริย์สำหรับมินตรา. 2552 : 10)

ตัวอย่างที่ 2

เธอเข้ามาดึงแขนเขาให้ลุกขึ้น เขากลับดึงตัวเธอจนล้มไปบนที่นอนด้วยกัน หอมแก้มกรุ่นหอมทั้งสองข้าง และแกล้งไล้ปลายคางให้หนวดสีกับซอกคอ จนมินตราดิ้นหนี เขาก็ยิ่งแกล้งซุกไซ้ทั้งสองยังคงแกล้งกันอยู่บนเตียง เธอลุกขึ้นตั้งหลักและใช้หมอนฟาดเขา เขาโถมเข้ารวบตัวเธอไว้กอดรัดฟัดเหวี่ยงเธออยู่บนเตียง (เวทีมวยหญิง. 2552 : 14)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นสัมผัสภาษาหลายลักษณะ เช่น

การดึงแขน การดึงตัว การหอมแก้ม การไล้ปลายคาง การซุกไซ้ การรวบตัวมากอด นอกจากนั้นกิริยา **หนวดสีกับซอกคอ** ทำให้เห็นการสัมผัสที่ชัดเจน รวมถึงมีการใช้ คำคล้องจอง คือ **กอดรัดฟัดเหวี่ยง** แสดง การหยอกล้อกันของคู่รัก

<u>ตัวอย่างที่ 3</u>

เธอมองหน้าเขานิ่ง ๆ จ้องตาเขา จนปลายจมูกชนปลายจมูกของเขาอยู่ครู่หนึ่ง (ความลับแตก. 2552 : 17)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นสัมผัสภาษา คือ **ปลายจมูกชนปลายจมูก** แสดงอวัยวะของทั้งสองฝ่าย ที่สัมผัสกันด้วยความหวั่นไหวและความรักที่มี ต่อกัน

<u>อาการภาษา</u>

อาการภาษา หมายถึง การใช้ การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เพื่อสื่อสาร เช่น การใช้มือ สีหน้า ท่าทาง เป็นต้น

<u>ตัวอย่างที่ 1</u>

"เอ่อ...ไม่ทราบสิคะ แต่มินคงไม่อายหรอกค่ะ ยังไงก็คงต้องอายอยู่ดี"

"ผัวเมียกัน พออยู่ด้วยกันจนชิน ก็จะไม่อายกันหรอก ถ้าไม่เชื่อต้องลองดูนะ"

คำว่าผัวเมียทำให้เธอยิ่งรู้สึกหน้าชา วูบวาบ แดงกล่ำ และพยายามข่มอาย เบี่ยงกายออกจากอ้อมกอดของเขา (วันนี้เธอบอกรักหรือยัง. 2552 : 9)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นอาการภาษา แสดงอาการ**หน้าชา**<u>วูบวาบ</u> ทั้งนี้ข้อความนี้อาจเกิดใน ภาวะอารมณ์โกรธก็ได้ แต่ในบริบทนี้เมื่อมีคำว่า **แดงกล่ำ** ตามมา จึงเป็นอาการเขินอาย ต่อบุคคลที่อยู่ตรงหน้า

<u>ตัวอย่างที่ 2</u>

เขาเอ่ยจบตรงเข้าจับบ่าเธอไว้ทั้งข้าง มินตรามีสีหน้าตระหนก เธอไม่เคยเห็นสีหน้าโกรธเกรี้ยวขนาดนี้ของเขาเลยสักครั้ง ดวงตา ที่เคยหวานกรุ้มกริ่มยามที่อยู่ในอารมณ์รัก บัดนี้ดุกร้าวเหี้ยมเกรียม จับร่างเธอเหวี่ยงลงบน ที่นอนกระชากชุดแซกตัวสวย จนเธอเหมือน จะได้ยินเสียงมันฉีกขาด และมันก็หลุดออกจากร่างกระเด็นหรือไปปะทะกับฝาห้องร่วงลงสู่พื้น (มินตราโดนลง ทัณฑ์. 2552 : 18)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นอาการภาษาหลายอย่าง โดยเป็นการแสดงสีหน้าและอารมณ์แห่ง ความเกรงกลัวของมินตราและความโกรธ ของอีกฝ่าย เช่น **สีหน้าตระหนก สีหน้าโกรธเกรี้ยว** รวมไปถึงลักษณะของใบหน้า **ดุกร้าว เหี้ยมเกรียม** ตลอดจนการแสดงกิริยาที่รุนแรง เช่น **จับร่างเธอเหวี่ยง กระชากชุดแซก** หรือแม้แต่การที่วัตถุ **กระเด็นหรือไปปะทะ กับฝาห้องร่วงลงสู่พื้น**

<u>ตัวอย่างที่ 3</u>

มินตราโกรธจนตัวสั่น เธอตะโกน ใส่หน้าเขาทันที "มินไม่รู้ อยากคิด อยากทำอะไรก็ทำเถอะค่ะ มินบอกอะไรไม่ได้ เพราะว่ามินไม่รู้ เข้าใจมั้ย" (ความรู้สึกเจ็บแค้นของรพี. 2552 : 23)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นอาการภาษา คือ **มินตราโกรธจนตัวสั่น** แสดงภาวะอารมณ์ที่โกรธมากเมื่อเจอเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด จนมีอาการ "ตัวสั่น" ซึ่งเป็นการโกรธจนควบคุมอารมณ์ไม่อยู่

<u>วัตถุภาษา</u>

วัตถุภาษา หมายถึง การใช้ และเลือกวัตถุสิ่งของมาใช้เพื่อแสดงให้ทราบถึงความหมายบางอย่าง เช่น การแต่งกาย เครื่องประดับ ต่างๆ เป็นต้น

<u>ตัวอย่างที่ 1</u>

เธอรีบนั่งลงให้ฟองสบู่ปิดบังร่างไว้ เขาเข้ามาใช้ฟองสบู่ลูบไล้ให้ทั่วร่าง เธอใช้ มือช้อนฟองสบู่ในอ่างขึ้นเล่น และเริ่มป้าย ตามตัวเขาอย่างนึกสนุก (เสน่หา. 2552 : 13)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นวัตถุภาษา คือ **ฟองสบู่** ที่ปรากฏอยู่ในบทบรรยายหลายครั้ง โดยนำมาใช้เป็นวัตถุสำหรับสื่อความหมาย การนำมาปิดบังร่างกายที่เปลือยเปล่าในขณะอาบน้ำ รวมไปถึงการนำฟองสบู่มาลูบไล้ และช้อนเล่นเพื่อเป็นการยั่วยวนอีกฝ่าย

<u>ตัวอย่างที่ 2</u>

มินตรานอนหลับตานิ่ง อยู่บนเตียง ในห้องพิเศษ เธอหลับสนิทเมื่อหมอฉีดยา คลายเครียดให้เมื่อเธอท้อและร้องโวยวาย กรีดเสียงด้วยความหวาดกลัวอยู่หลายครั้ง รพีเข้ามานั่งอยู่ที่ข้างเตียงจับมือเธอไว้ (ความบื้อของมิน. 2552 : 15)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นวัตถุภาษา คือ **อยู่บนเตียง ในห้องพิเศษ** ด้วยบริบทหลังที่บอกว่า เธอหลับสนิทเมื่อหมอฉีดยาคลายเครียดให้ทำให้ทราบว่ามินตราอยู่พักรักษาตัวอยู่ในห้องพิเศษ ของโรงพยาบาล โดยไม่ต้องอธิบายหรือชี้แจงให้ทราบว่าที่นี่คือโรงพยาบาล เพราะมีการใช้วัตถุภาษาเป็นตัวกำหนดสถานที่นั่นเอง

<u>ตัวอย่างที่ 3</u>

เสียงโทรศัพท์ของมินตราที่อยู่บนที่นอนดังขึ้น เธอเงยมองหน้ารพีนิดหนึ่ง และเดินไปหยิบโทรศัพท์ เธอยืนมองเบอร์นิ่ง ๆ และคิดอย่างสับสนก่อนที่เธอจะตัดสินใจรับ รพีเดินมาคว้าโทรศัพท์จากเธอไปดูเบอร์ และกดรับสายทันที (ความรู้สึกเจ็บแค้นของรพี. 2552 : 23)

จากตัวอย่างบทบรรยายของคู่พระนางมีอวัจนภาษาที่เป็นวัตถุภาษา คือ **โทรศัพท์** ที่เป็นชนวนเหตุให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกต่าง ๆ เช่น ความกังวลที่กลัวคนรักเข้าใจผิด ความคิดสับสนว่าจะรับหรือไม่ การตัดสินใจคว้าโทรศัพท์เพื่อกดรับให้รับรู้ว่าปลายสายคือใคร

<u>ปริภาษา</u>

ปริภาษา หมายถึง การใช้น้ำเสียงประกอบถ้อยคำที่พูดออกไป เช่น เสียงสูง – ต่ำ เสียงห้วน เสียงตะโกน เสียงที่ขาดเป็นห้วง ๆ เป็นต้น

<u>ตัวอย่างที่ 1</u>

“เธอเนี่ยนะจะมาเป็นผู้จัดการไร่ หรือว่าคุณย่าส่งเธอมาให้ฉันอีกคน”

เขาเอ่ยขึ้นด้วยเสียงเรียบเย็น พอกับ สีหน้าของเขา (ปฏิบัติการ. 2552 : 1)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นปริภาษา คือ **เสียงเรียบเย็น** ซึ่งเป็นลักษณะของเสียงที่ไม่มีอารมณ์ หรือความรู้สึกปะปน นอกจากนั้นคำว่า “เย็น” ยังเข้ามาเน้นเสียงเรียบให้ดูน่าเกรงขาม รวมทั้งมีการเปรียบเทียบเข้ากับสีหน้าของตัวละคร ให้เห็นความสัมพันธ์กันของเสียงและสีหน้า ได้ชัดเจนขึ้น

<u>ตัวอย่างที่ 2</u>

“มินจะไปเข้าห้องน้ำค่ะ”

เธอเอ่ยเบา ๆ เสียงยังเครือสะท้าน ผละจากเขาเดินเข้าไปห้องน้ำสุดหรูทันที และพิงประตูไว้นิ่ง ๆ (โรงแรมริมแม่น้ำ. 2552 : 7)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นปริภาษา คือ **เธอเอ่ย เบา ๆ เสียงยังเครือสะท้าน** ซึ่งแสดงอาการโศกเศร้าอันผ่านการร้องไห้หนักมา ทำให้ยังมีเสียงเครือปนสะอื้น และร่างกายสั่นสะท้าน

<u>ตัวอย่างที่ 3</u>

“คุณพี คุณพี ช่วยมินด้วย”

เธอกรีดเสียงร้องลั่นห้อง และลุกพรวดขึ้นทันที เขาเข้ารวบตัวเธอกอดไว้ ลูบหลัง เบา ๆ (ความบื้อของมิน. 2552 : 15)

จากตัวอย่างบทสนทนาของคู่พระนาง มีอวัจนภาษาที่เป็นปริภาษา คือ **เธอกรีดเสียงร้องลั่นห้อง** แสดงอาการขอความช่วยเหลือ จากบริบทข้างต้น สะท้อนภาพตัวละครที่กำลังเผชิญเหตุการณ์ที่โหดร้ายหรือหวาดกลัวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งจนต้อง**กรีดเสียง** หรือกรี๊ดเสียงดังด้วยความตกใจ

สรุป

จากการศึกษาอวัจนภาษาของ คู่พระนางในนวนิยายพาฝัน เรื่อง เล่ห์สวาททาสรัก สรุปได้ว่าผู้เขียนมีการใช้อวัจนภาษาทั้ง 7 ประเภท คือ เทศภาษา กาลภาษา เนตรภาษา สัมผัสภาษา อาการภาษา วัตถุภาษา และปริภาษา ซึ่งอวัจนภาษาเหล่านี้จะปรากฏในบทบรรยาย บทสนทนา เกี่ยวกับ

กิริยาและอารมณ์ต่าง ๆ ของตัวละคร สภาพบริบททางสังคม รวมถึงวัตถุสิ่งของต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันด้วย

อวัจนภาษาที่ปรากฏมีลักษณะการใช้ภาษาดังนี้

1. เทศภาษา ผู้เขียนใช้ภาษาที่แสดงให้เห็นระยะห่างระหว่างบุคคลในบริบท เช่น ความใกล้ชิด ความห่างไกล

2. กาลภาษา ผู้เขียนใช้ภาษา ที่แสดงให้เห็นสภาพวันเวลาต่าง ๆ เช่น เช้ามืด รุ่งสาง รวมถึงมีการใช้สภาพภูมิอากาศ บอกลักษณะการคาดคะเนเวลา เช่น หมอกหนา แสงรำไร

3. เนตรภาษา ผู้เขียนใช้ภาษา บรรยายลักษณะของการใช้ดวงตาเป็นสื่อ ในการบอกความหมาย เช่น ดวงตาหวานเยิ้มกรุ้มกริ่ม การจ้องมองเพื่อหาคำตอบ

4. สัมผัสภาษา ผู้เขียนใช้สัมผัส ภาษาบรรยายถึงกิริยาการสัมผัสส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น การสัมผัสหรือถูกเนื้อต้องตัวกันของคู่พระนาง

5. อาการภาษา ผู้เขียนใช้ภาษา บรรยายถึงกิริยาและพฤติกรรมของคู่พระนาง เพื่อแสดงให้ทราบถึงอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ เช่น ดีใจ เสียใจ ห่วงใย ตกใจ โศกเศร้า อาลัยอาวรณ์ ทำให้ทราบถึงบุคลิก ลักษณะนิสัยของตัวละคร เช่น การทำสีหน้าท่าทาง

6. วัตถุภาษา ผู้เขียนใช้ภาษาที่มีวัตถุภาษาเกี่ยวข้องเพื่อบอกบริบทของสังคมในเวลานั้น ๆ เช่น การแต่งกายของคู่พระนาง สิ่งของในสถานที่ต่าง ๆ

7. ปริภาษา ผู้เขียนใช้ภาษาที่มีการใช้น้ำเสียงประกอบการพูด เช่น การตวาดก้อง เสียงกร้าว เสียงเย็น

อภิปรายผล

จากการศึกษาลักษณะการใช้ อวัจนภาษาของคู่พระนางในนวนิยายพาฝัน เรื่อง เล่ห์สวาททาสรัก พบว่าอวัจนภาษาที่ปรากฏในเรื่องมากที่สุด ได้แก่ สัมผัสภาษา และอวัจนภาษา ซึ่งเป็นส่วนสำคัญใน การบรรยายและอธิบายลักษณะการกระทำของบุคคลได้อย่างชัดเจน สัมผัสภาษาทำให้เห็นการเคลื่อนไหวของร่างกายในอิริยาบถต่าง ๆ ส่วนอาการภาษาก็ทำให้รู้ภาวะทางจิตใจของ ตัวละครในด้านอารมณ์และความรู้สึก นอกจากนั้นอวัจนภาษาด้านอื่น ๆ ก็มีส่วนช่วยให้เรื่องราวในนวนิยายดำเนินไปอย่างได้อรรถรส โดยเฉพาะนวนิยายพาฝันหรือนวนิยายโรแมนติกที่เน้นเรื่องราวความรักของคู่หนุ่มสาว แต่ละฉากมักสอดแทรกบทชวนฝันที่มีการถูกเนื้อต้องตัวหรือการสัมผัสกันของคู่พระนาง ทำให้เป็นที่ชื่นชอบ และชวนติดตาม หากพิจารณาตามเพศและวัยแล้วนั้น อาจกล่าวได้ว่าเพศหญิงวัยรุ่นหรือแม้แต่วัยทำงาน โดยเฉพาะผู้อยู่ในสถานะโสดจะนิยมอ่านนวนิยายประเภทนี้เป็นจำนวนมาก เช่นเดียวกับนวนิยายของบุษบาพาฝันที่ตอบรับกระแสโลกในการถ่ายทอดตัวอักษรผ่านโลกออนไลน์ เหมาะสำหรับหนอนหนังสือในยุคสมัยที่เทคโนโลยีเข้าถึงแทบทุกหย่อมหญ้า ดังนั้นเหตุผลสำคัญในการเลือกนวนิยาย เรื่อง เล่ห์สวาททาสรัก ของบุษบาพาฝันมาใช้ในการศึกษา คือจำนวนของผู้เข้าชมซึ่งเป็นตัวชี้วัดให้เห็นถึงความนิยมของผู้อ่าน ทำให้อธิบายได้ว่าตราบใดที่มนุษย์ยังใช้อวัจนภาษาควบคู่กับวัจนภาษา นวนิยายประเภทนี้จะยัง คงอยู่ และได้รับการพัฒนาด้านการใช้ภาษา จากนักเขียนรุ่นใหม่ที่มีจินตนาการและศิลปะ ในการสร้างสรรค์สืบต่อไป

เอกสารอ้างอิง

เจือ สตะเวทิน. (2510). *ศิลปะการประพันธ์.* พระนคร : อักษรเจริญทัศน์. เด็กดี. (2552). *เล่ห์สวาททาสรัก.* (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://my.dek-d.com/intuon55/writer/.

ประภาศรี สีหอำไพ. (2531). *การเขียนแบบสร้างสรรค์.* กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

สถาพรบุ๊คส์. (2558). *สัมภาษณ์นักเขียน.* (ออนไลน์). แหล่งที่มา : http://www.satapornbooks.co.th/.

สวนิต ยมาภัย. (2526). *การสื่อสารของมนุษย์.* กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.